

การจัดกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร

นางสาวคณาพร คมสัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-887-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017125

AN ORGANIZATION OF THE REQUIRED ACTIVITIES IN LOWER SECONDARY
LEVEL CURRICULUM B.E. 2521 OF THE SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

MISS KANAPORN KHOMSON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-887-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวคณพร คมลัน

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิษกรชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุบพันธ์)

คณาพร คมสัน: การจัดกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (AN ORGANIZATION OF THE
REQUIRED ACTIVITIES IN LOWER SECONDARY LEVEL CURRICULUM B.E. 2521 OF
THE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. บุญมี เฌรยอด, 194 หน้า. ISBN 974-578-287-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัด และปัญหาการจัดกิจกรรมบังคับใน หลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดกิจกรรม และหัวหน้าอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมบังคับ
ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 395 ฉบับ ได้รับคืน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.59 วิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

ในขั้นการเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับ ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การจัด
โดยยึดนโยบายกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก และแจ้งให้บุคลากรทราบในที่ประชุมครู จัดบุคลากรรับผิดชอบ
กิจกรรมตามความรู้ความสามารถและความสมัครใจ ใช้เงินบำรุงการศึกษาดำเนินการโดยหัวหน้าหมวด
กิจกรรม จัดทำประมาณการค่าใช้จ่าย มีการจัดหาวัสดุหลักสูตร ส่งเสริมความรู้ทางด้านประเมินผล และการ
นิเทศ หัวหน้าหมวดกิจกรรมทำหน้าที่นี้เทศ

ในขั้นดำเนินการ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมรับสมัครนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมตามความ
สนใจ เมื่อเปิดภาคเรียนมีการจัดตารางกิจกรรมโดยยึดสาระของกิจกรรมเป็นหลัก มีการจัดค่ายพักแรม
ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง บำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญ ร่วมกิจกรรมชุมชน ในเทศกาลของไทย ปลูกต้นไม้
ปลูกป่า ประเมินผลนักเรียนโดยการทดสอบปฏิบัติเป็นรายกลุ่ม บุคลากรพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปัญหา
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ในขั้นการประเมินผล พบว่ามีการออกแบบประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรม ผู้ประเมินได้
แก่อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมบังคับ หัวหน้าหมวดกิจกรรมรวบรวมผลการประเมิน เสนองานวัดผลโรงเรียน
แล้วโรงเรียนรายงานผลต่อเจ้าสังกัด

ปัญหาการจัดกิจกรรมบังคับ ได้แก่ บุคลากรไม่พอ ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ปฏิบัติหน้าที่
ไม่เต็มความสามารถ มีภาระมาก ไม่มีเวลาพิเศษ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดเอกสารหลักสูตรเพื่อศึกษา
สถานที่ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรม ผู้สอนไม่รายงานผลประเมินตามกำหนด

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ สมาน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สมาน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สมาน

v

KANAPORN KHOMSON : AN ORGANIZATION OF THE REQUIRED ACTIVITIES IN LOWER SECONDARY LEVEL CURRICULUM B.E. 2521 OF THE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS : THESIS ADVISOR : ASST.PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D., 194 pp.

The purposes of this research were to study the organization and problems of the required activities in Lower Secondary Level Curriculum B.E. 2521 in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Bangkok Metropolis. Three hundred and ninety-five questionnaires were distributed to school administrator academic assistants, heads of student activity divisions and heads of the required activities advisors, 346 copies or 86.59 percent were completed and returned. Data were analyzed into percentage. The research findings were as follows:

At the preparation stage, the findings indicated that school's policies and objectives were set up based upon the Ministry's policy and were informed through teacher's meeting. Activity advisors were assigned upon their competencies and willingness. Budget was allocated from tuition which was prepared by head of student activity division. Curriculum materials were provided, content related to evaluation and supervision were also provided for head of the student activity division.

At the implementation stage, the findings revealed that students were admitted based upon their intention and interest at the beginning of the semester. Activity schedules were planned according to activity content. Schools provided camping once a year, other activities were community service rendering, Thai festival communal participation, planting and natural conservation. Students were evaluated through tests and group practices, teacher's meeting was organized once a semester to exchange views and ideas concerning student activities.

At the evaluation stage, the findings showed that at the end of the semester evaluation forms were used by student activity advisors to evaluate the activities organization by which head of the student activity division collected and submitted to the school appraisal division for further submission.

With regards to problems encountered, the were; lack of personnel, personnel were uncooperative and unwilling due to other duties and responsibilities, insufficient budget and curriculum materials, school plant were inappropriated and also a problem of lately submitted appraisal results among students activity advisors.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *asmt*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *H. Khomson*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี แพรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำทาง ให้แนวคิด ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กิสุพันธ์ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล และคณาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการการศึกษา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำอันมีคุณค่ายิ่งตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย อาจารย์สมพงษ์ พลสูงเนิน อาจารย์ เอนก แยมบาน และเพื่อนนิสิตภาควิชาบริหารรุ่นที่ 27 ผู้ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ติดตลอดการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณเรือเอก กุศล วิลมิตะนันท์ ร.น. เรือโท นิรันดร์ แยมคล้าย ร.น. ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำแบบสอบถาม และเอกสารในการวิจัย ผู้วิจัย ชาบซึ่งในความกรุณาของท่านทั้งหลายอย่างยิ่ง

เหนือสิ่งอื่นใดคือพระคุณบิดา-มารดา ผู้ให้แต่สิ่งที่ดี และเป็นตัวอย่างที่ดีงาม ของลูกเสมอมา

คณาพร คมสัน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การเสนอผลการวิจัย.....	10
2. ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
กิจกรรมในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.....	12
หลักสูตรกิจกรรมบังคับ.....	13
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี.....	13
กิจกรรมยุวกาชาด.....	15
กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์.....	17
แนวดำเนินการในการจัดกิจกรรม.....	19
บทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัด กิจกรรม.....	19
การจัดกิจกรรมบังคับในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	21
นโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียน.....	21
การจัดบุคลากร.....	24
การจัดงบประมาณ.....	25

การจัดวัสดุหลักสูตร.....	26
การจัดนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม.....	30
การจัดสถานที่.....	31
การประเมินผล.....	32
การนิเทศและติดตามผล.....	34
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	38
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	41
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	56
ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	108
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	124
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	124
วิธีดำเนินการวิจัย.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผลการวิจัย.....	132
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้.....	139
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	141

รายการอ้างอิง.....	142
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้เขียน.....	194

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	41
2	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
3	การได้รับการอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมบังคับในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.....	49
4	ประเภทของกิจกรรมบังคับที่ได้รับการอบรม.....	53
5	ประเภทของกิจกรรมบังคับที่จัดในโรงเรียน.....	55
6	การปฏิบัติงานของหัวหน้าผู้สอนกิจกรรมบังคับ.....	55
7	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการกำหนดนโยบาย.....	57
8	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการจัดบุคลากร.....	59
9	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการจัดงบประมาณ.....	66
10	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการจัดวัสดุหลักสูตร.....	67
11	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการจัดนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม..	70
12	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการจัดสถานที่.....	73
13	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการประเมินผล.....	74
14	การเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับด้านการนิเทศและติดตามผล.....	77
15	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับตามบทบาทของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้า หมวดกิจกรรม.....	78
16	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม	81
17	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับของผู้สอนเกี่ยวกับวัสดุหลักสูตร.....	86
18	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับด้านการกำหนดการแต่งกายตามระเบียบ ข้อบังคับ.....	89
19	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมที่จัด....	93
20	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษ.....	100
21	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับด้านการประเมินผลนักเรียน.....	101
22	การดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับด้านการนิเทศและติดตามผล.....	103
23	การประเมินผลการจัดกิจกรรม.....	106
24	ปัญหาการเตรียมการจัดกิจกรรมบังคับ.....	108
25	ปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมบังคับ.....	115
26	ปัญหาการประเมินผลการจัดกิจกรรมบังคับ.....	122